

ŽIVOTNÉ JUBILEUM PhDr. LIBUŠE MARŠÁLOVEJ, CSc.

Keby sme v dejinách československej psychológie (podobne ako sa to robí v dejinách československej literatúry) uvádzali osobitne podiel žien – psychologičiek v rozvoji psychológie u nás, meno našej jubilantky by bolo právom uvedené na veľmi poprednom mieste.

PhDr. Libuša Maršálová, CSc. sa narodila 1. júla 1927 v Bratislave. Po absolvovaní gymnázia študovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave odbor filozofia, v rámci ktorého sa zamerala na psychológiu. Vysokoškolské štúdium ukončila r. 1951. V tom istom roku napísala rigoróznou prácu: *Výchovné pôsobenie rodiny ako činiteľ prospechu žiaka*. Na základe jej úspešnej obhajoby sa mohla podrobiť rigoróznym skúškam, ktoré tiež úspešne absolvovala, a tak získala akademický titul doktora filozofie.

Roku 1964 obhájila kandidátsku dizertačnú prácu na tému *K problematike retroaktívneho útlmu v učení*, čím získala vedeckú hodnotu kandidáta psychologických vied.

PhDr. Libuša Maršálová, CSc. sa v doterajšom plodnom živote obohacovala mnohými skúsenosťami na viacerých pracoviskách. Ešte pred ukončením vysokoškolských štúdií pracovala na Psychologickom ústave SAV v Bratislave ako odborná pracovníčka. Roku 1951 po zrušení tohoto ústavu prešla do vydavateľstva Tatran ako výkonná redaktorka, kde viedla edíciu Socialistická knižnica. Po jednoročnej materskej dovolenke r. 1953 nastúpila do študijného oddelenia Výskumného ústavu káblov a izolantov, kde pracovala do r. 1956 ako študijná referentka.

Roku 1956 dr. L. Maršálová, CSc. začala svoju novú úspešnú pedagogickú a

vedeckú kariéru. V tomto roku totiž prešla na novozriadenú Katedru psychológie Fakulty spoločenských vied Vysokej školy pedagogickej v Bratislave ako asistentka, neskôr ako odborná asistentka. Tam sme sa stali pod vedením prof. T. Pardela spoluzakladateľmi Katedry psychológie a psychologického laboratória.

Prednášky a semináre dr. L. Maršálovej, CSc. boli na vysokej pedagogickej a odbornej úrovni. Tak ich hodnotil vedúci katedry, ale aj sami študenti. Ako vysokoškolská učiteľka bola náročná nielen voči študentom, ale predovšetkým voči sebe. Túto vlastnosť si zachovala aj do súčasnosti.

Roku 1959 sa zlúčila Vysoká škola pedagogická v Bratislave s Univerzitou Komenského v Bratislave. Dr. L. Maršálová, CSc. prešla na Psychologický ústav Filozofickej fakulty UK v Bratislave, kde pracuje dodnes.

Bohatá je vedecko-výskumná práca našej jubilantky, čo sa odráža aj v jej publikačnej činnosti, ktorú môžeme zaradiť do štyroch základných oblastí:

Po prvé sú to práce v oblasti slovo-asociačných noriem. Výsledky publikovala v dvojzväzkovej monografii, ktorú vydal Rektorát Univerzity Komenského v Bratislave pod názvami: 1. Slovo-asociačné normy I. 1.–4. roč. ZDŠ, 1972; 2. Slovo-asociačné normy II. 5.–9. roč. ZDŠ a vysoká škola.

Po druhé ide o práce v oblasti psychologickej metodológie. Táto oblasť vedecko-výskumnej činnosti dr. L. Maršálovej CSc. vyplynula z jej pedagogickej činnosti. Prednášala totiž na odbornom štúdiu psychológia a pedagogická psychológia psychologickú metodológiu viac ako 15 rokov. Z pôvodných učebných textov

zostavila ucelenú monografiu: *Metodologické základy psychologického výskumu*, ktorá vyšla r. 1978.

Po tretie – centrálné miesto jej vedeckého záujmu a vedeckej aktivity zaujímajú psycholingvistické problémy. Roku 1982 vyšla v Slovenskom pedagogickom nakladateľstve v Bratislave vynikajúca monografia pod názvom: *Psycholingvistická analýza vývinu lexiky. Asociatívna štruktúra v subjektívnom slovníku*. Táto práca bola hodnotená veľmi pozitívne nielen medzi psychológmi, ale aj medzi lingvistami, o čom svedčí aj skutočnosť, že bola ocenená (Cena SPN v Bratislave) ako najlepšie vedecké dielo SPN za rok 1982.

Po štvrté je to oblasť tvorby vysokoškolských skrípt a celoštátnych vysokoškolských učebníc. Dr. L. Maršalová, CSc. v tejto oblasti prispela do skrípt a učebnice L. Ďuriča – J. Štefanoviča a kol.: *Psychológia pre učiteľov* (v troch vydaniach), najmä časťami o psychológii učenia. V tvorbe vysokoškolských učebníc jej vedecké a organizačné schopnosti boli ohodnotené tým, že ju obe ministerstvá školstva v ČSSR poverili funkciou vedúcej autorského kolektívu podieľajúcom sa na písaní celoštátnej vysokoškolskej učebnice *Psychologická metodológia*

(*Základné otázky metódy výskumu*). Rukopis je už zadaný do SPN v Bratislave na lektorské pokračovanie. Túto publikáciu túžobne očakávajú všetci psychológovia, najmä študenti a aspiranti.

Bohatá je aj časopisecká publikačná činnosť dr. Maršalovej, CSc., podobne ako jej podiel pri písaní zborníkov.

Jej ďalšie plány sú tieto: ďalej viesť výskumný tím tematickej skupiny ŠPZV pri skúmaní témy *Výskum motivačno-emočných zložiek v štruktúre osobnosti* a v spolupráci s doc. PhDr. J. Koščom, CSc. pripraviť do tlače monografiu *Celoživotná vývinová psychológia*.

Dr. Libuša Maršalová, CSc., samostatná vedecká pracovníčka Psychologického ústavu FFUK v Bratislave vyniká vysokou pracovnou disciplínou a náročnosťou na kvalitu práce. Je čestným, dobrosrdečným, obetavým človekom. S ľuďmi jedná citovo a ohľaduplne. Na pracoviskách sa vždy výdatne podieľala na vytváraní dobrého kolektívu.

Všetci, čo ju poznáme, prajeme jej dobrého zdravia, veľa dobrých priateľov, najmä však to, aby nám naša Libuška aj v budúcnosti ostala taká, aká bola a aká je aj teraz.

Ladislav Ďurič